

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ

Українська музична культура XX-XXI ст.

Освітній ступінь

«Магістр»

Спеціальність

025 «Музичне мистецтво»

Курс	1
Семестр	2

Освітньо-професійна програма

«Музичне мистецтво»

Статус

Вибіркова

ECTS	4
Годин	120
Лекції	20
Семінари	20
Самостійна робота	80

Форма контролю

Залік

Інформація про викладача

ПІБ	Вишинський Віталій Володимирович, кандидат мистецтвознавства, в.о. доцента кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=c5rYMt0AAAAJ&hl=uk&authuser=1
e-mail	nmauvysh@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна є складовою фахової та наукової підготовки студентів магістрів спеціальності 034 «Культурологія», спеціалізації «Музична культурологія». Предметом вивчення навчальної дисципліни є явища, події, творчі постаті музичної культури України, які розгорталися протягом XX століття та заклали підвалини розвитку вітчизняної музичної культури у XXI столітті. Навчальна дисципліна невідривно зв'язана з іншими предметами фундаментального (музикознавчого) циклу.

Метою навчальної дисципліни є вивчення та засвоєння студентами відомостей про особливості розгортання української музичної культури XX століття у тісному взаємозв'язку із соціокультурним контекстом епохи та діалозі із західноєвропейськими музичними пошуками.

Завданнями вивчення дисципліни є: огляд основних етапів розвитку вітчизняної музичної культури XX століття; ознайомлення з соціальним, політичним, освітнім

контекстом явищ музичної культури доби; простеження за характером діалогу української музичної культури і західноєвропейської; ознайомлення з творчими постатями української музики XX століття та їхніми знаковими творами.

На семінарських заняттях рекомендовані такі форми роботи: слухання музичних творів з подальшою дискусією, аналізом твору або окремих засобів виразності, віднаходження прийомів втілення естетичних прагнень епохи, дослідження характеру взаємозв'язку особливостей музичного втілення й культурних засад епохи. У процесі вивчення дисципліни велика увага приділяється контролю знань. Контроль передбачає як перевірку знання теоретичного матеріалу, так і засвоєння музичних творів.

Необхідне технічне забезпечення: фортепіано, комп'ютер, Інтернет, аудіопрогравач. Методичним забезпеченням курсу є: робоча програма, підручники, посібники, монографії матеріали інтернет-ресурсів, відео, аудіо записи музичних творів.

Для більш ефективного засвоєння теоретичного та музичного матеріалу, для поліпшення комунікації між викладачем та студентом (у тому числі онлайн-комунікації), створення кращих умов для підготовки студентом семінарських завдань застосовувалися окремі засоби інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ), зокрема створення на базі системи MOODLE тем лекційних та завдань семінарських занять, електронна пошта, ресурси Googlmeet та ZOOM.

Під час проходження курсу студенти мають **знати**: основні етапи розвитку сучасної української музичної культури; знакові особистості української культури, що визначили вектор її руху; музичні твори, мистецькі події, які презентують етапи розвитку української музичної культури у певний період. **Вміти** простежити взаємозв'язок сучасної української культури та світової; критично оцінювати діяльність діячів сучасної української музичної культури; визначити чинники розвитку тих чи тих явищ сучасної української музичної культури.

Програмні компетентності

Загальні компетентності

- ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії
- ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)

- СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / композиторській / педагогічній діяльності.
- СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
- СК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного/навчального матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Програмні результати навчання

- 3.Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
- 4.Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
- 6.Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних інтерпретацій.
- 7.Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПЕРЕЛІК ТЕМ

- Тема 1. Музика у XX столітті в Україні та Європі: періодизація, напрями, соціокультурний контекст.
- Тема 2. . Симфонічна музика повоєнної доби: Б. Лятошинський.
- Семінар. Музична культура 60-х років: культура «шістдесятників»
- Тема 3. Пізній період творчості Б. Лятошинського в контексті музичної культури 60-х років.
- Семінар. Різновекторність музично-культурної діяльності М. Скорика
- Тема 4. «Київський авангард»: діалог української і західноєвропейської музичної культури
- Тема 5. Творча постать Є. Станковича в українській музичній культурі 70-80-х років.
- Семінар. Симфонічні шукання Є. Станковича
- Тема 6. Камерні жанри в українській музиці у 70-80-ті роки: Г. Ляшенко, Ю. Іщенко, В. Сільвестров.
- Семінар. Харківська композиторська школа
- Семінар. Твори для хору в українській музиці 70-80 років: І. Карабиць, В. Сільвестров.
- Тема 7. Стильові пошуки В. Сільвестрова у 70-80-ті роки.
- Семінар. Музично-театральна творчість 70-80 р.: В. Губаренко, Є. Станкович
- Семінар. Українська музична культура останніх десятиліть XX століття
- Тема 8. Нові імена в українській музичній культурі початку XXI століття
- Семінар. Український фестивальний рух кінця XX – початку XXI століття.

ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Лекції, семінарські заняття, дискусія, есеї, з обов'язковим використанням інформаційно-комунікативних технологій при підготовці до занять.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	20
2.	Відвідування лекцій	10
3.	Підсумкова контрольна робота (есеї)	20
4.	Екзамен	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка «відмінно» — «А» (90-100): студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний на ініціативу та самостійне мислення, може визначати засадничі принципи культурологічних, музикознавчих та філософсько-естетичних теорій, здійснює

аргументовані висновки та узагальнення, спираючись на першоджерела, вирішує творчі та пошукові завдання.

Оцінка «добре» — «В» (82-89): студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, володіє загальними положеннями культурологічної та музикознавчої думки, здатний окреслити головні культурологічні, музикознавчі, філософсько-естетичні напрямки, уміє наводити власні приклади на підтвердження власних думок.

Оцінка «добре» — «С» (81-74): студент надає змістовну, вичерпну відповідь на питання, однак припускається незначних помилок чи неточностей.

Оцінка «задовільно» — «D» (73-64): студент орієнтується в навчальному матеріалі, здатний з помилками окреслити ключові ідеї окремих культурологічних, музикознавчих, філософсько-естетичних концепцій, має стійкі навички роботи з підручником та першоджерелами, може наводити приклади.

Оцінки «задовільно» — «E» (63-60): студент демонструє знання основного матеріалу з дисципліни, не виявляючи при цьому належного рівня підготовки та ініціативності, припускається помилок у відповідях.

Оцінка «незадовільно» — «FX» (35-59): студент не розуміє основного навчального матеріалу, не здатний відтворити головні ідеї культурологічного, музикознавчого, філософсько-естетичного пізнання, не володіє першоджерелами, не орієнтується у елементарних теоретичних узагальненнях та практичних (творчих) завданнях.

Оцінка «незадовільно» — «F» (34-1): студент не володіє дисциплінарним матеріалом, не орієнтується в джерелознавчій базі та елементарних пізнавальних складових навчальної дисципліни «Українська музична культура XX століття».

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА.

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у відвідування культурно-мистецьких заходів, музичних фестивалів, майстер-класів, творчих зустрічей, гостьових лекційтощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ. Зустрічі з Валентином Сильвестровим / упор. А. Вайсбанд, К. Сігов. Київ : Дух і літера, 2013. 424 с
2. Герасимова-Персидська Н. Нове в музичному хронотопі кінця тисячоліття / Н. Герасимова-Персидська // Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. – Київ, 1998. – Вип. 28. – С. 32–39.
3. Герасимова-Персидська Н. XXI століття і *musica mundana* /Н. Герасимова-Персидська // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: Науковий журнал. – 2008. – № 1 (1). – С. 90–97
4. Грицак Я. Лекції курсу "Вибрані питання європейської історії"/ Ярослав Грицак. - 2016.
5. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації XIX-XX століття. — Київ. : Yakaboo Publishing, 2019. — 656 с
6. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. — Київ, Портал : 2022. — 416 с.
7. Драч І. Композитор Віталій Губаренко : формула індивідуальності / І. Драч. –Суми, 2002. – 227 с.

8. Загайкевич А. Українська електронна музика : практика дослідження /А. Загайкевич // Музика в інформаційному суспільстві : зб. наук. статей. – Вип. 76. К. : Нац. муз. акад. ім. П. І. Чайковського, 2008. С. 39–62
9. Корній Л., Сюта Б. Історія української музичної культури : підручник для студентів вищих навчальних закладів / До 100-річчя Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського. – К. : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2011. — 736 с.
10. Луніна А. К. Композитор в дзеркалі сучасності (в 2-х томах) / А. Луніна. — К : ДУХ І ЛІТЕРА, 2015. — Т. 1. — 504 с.; Т. 2. — 472 с.
11. Скорик Мирослав [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.composersukraine.org/index.php?id=2414>.
12. Станкович Євген – офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.stankovych.org.ua/ua/works/operas>.
13. Сучасні композитори України : довідник сучасних композиторів України. / керівник проекту К. Цепколенко; ред.-упоряд. О. Перепелиця та Ю. Семенов. – Одеса : Асоціація «Нова Музика», 2002. – Вип. 1. – 112 с.
14. Сюта Б. Українська музика молодшої генерації композиторів [Електронний ресурс] / Б. Сюта. – Режим доступу : <http://www.musica-ukrainica.odessa.ua/main.html>
15. Швед М. Б. Тенденції розвитку міжнародних фестивалів сучасної музики / М.Б. Швед. – Львів : СПОЛОМ, 2010. – 440 с.